

# ECONOMY AND OPERATION OF NATIONAL ECONOMY

УДК 331.5  
JEL L860, J400

DOI: 10.26906/EiR.2024.3(94).3477

## ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РИНОК ПРАЦІ

Костик Євген Петрович\*, кандидат історичних наук, доцент,  
доцент кафедри економіки

Цимбал Костянтин Олександрович\*\*, аспірант кафедри економіки  
Університет Григорія Сковороди в Переяславі

\*ORCID 0000-0003-1613-2422

\*\*ORCID 0009-0005-5088-6529

© Костик Є.П., 2024

© Цимбал К.О., 2024

Стаття отримана редакцією 13.08.2024 р.

The article was received by editorial board on 13.08.2024

**Вступ.** Штучний інтелект (ШІ) є однією з ключових технологій четвертої промислової революції, яка стрімко змінює економічний ландшафт у всьому світі. За останні десятиліття технології ШІ, включаючи машинне навчання, робототехніку та автоматизацію процесів, проникли в усі сфери життя – від виробництва та фінансів до медицини та освіти. Це створює нові можливості для бізнесу, підвищує ефективність виробництва, поліпшує якість послуг та зменшує витрати. Проте, разом з перевагами, впровадження ШІ породжує й низку викликів, особливо в контексті ринку праці.

Таким чином, дослідження впливу ШІ на ринок праці є актуальним і необхідним для розуміння того, як технології змінюють характер праці, які можливості та ризики вони несуть, та які заходи потрібні для мінімізації негативних наслідків і максимізації позитивного ефекту від впровадження ШІ. Це дозволить розробити стратегії для адаптації ринку праці до нових умов, забезпечити справедливий перерозподіл вигод і підтримку соціально-економічної стабільності.

**Огляд останніх джерел досліджень і публікацій.** Українські вчені активно досліджують вплив ШІ на ринок праці, зосереджуючи увагу на адаптації робочої сили до цифрової трансформації, впровадженні автоматизації у різні сектори економіки та соціально-економічних наслідках цих процесів. Дослідження О. Піжук [1], С. Скрипник та О. Шпатакової [2] підкреслюють, що ШІ є основою цифрової трансформації економіки. Науковці зазначають, що ШІ має потенціал значно підвищити ефективність виробничих процесів та створити нові робочі місця. Р. Бутинська [3] досліджує питання регулювання ШІ у сфері праці в Україні, у контексті чого наголошує на необхідності розробки державної політики, яка б враховувала потреби ринку праці та регулювала використання ШІ у критично важливих галузях. Вчена звертає увагу на відсутність комплексного законодавства щодо ШІ, що створює ризики нерегульованого впровадження технологій, які можуть негативно вплинути на працівників. Ю. Сікорський [4] аналізує соціально-економічні наслідки впровадження ШІ, підкреслюючи ризик зростання нерівності та соціальної напруженості. Його дослідження вказує на те, що ШІ може збільшити розрив між кваліфікованими та некваліфікованими працівниками, що потребує активної державної підтримки у вигляді освітніх програм та соціальної політики, спрямованої на захист найуразливіших груп населення.

Огляд наукових праць показує, що українські вчені приділяють значну увагу вивченню впливу ШІ на ринок праці, висвітлюючи як можливості, так і виклики.

**Метою статті** є вивчення та аналіз впливу ІІІ на ринок праці України.

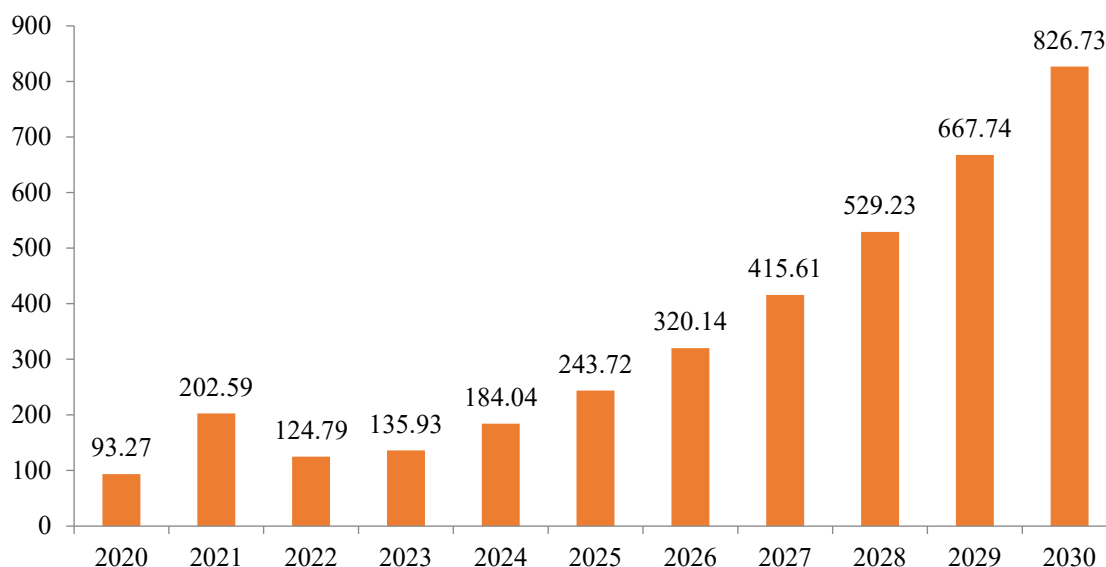
**Основний матеріал і результати.** Ринок ІІІ стрімко розвивається і вже сьогодні є одним з найбільш динамічних у світі. З 2020 по 2030 роки очікується значне зростання обсягу ринку ІІІ, що обумовлено впровадженням цієї технології в різні сектори, включаючи охорону здоров'я, фінанси, виробництво, транспорт, освіту та інші. Згідно з даними Statista [5], у 2020 році глобальний ринок ІІІ оцінювався в 93,27 млрд дол. США (рис. 1).

У 2024 році ринок ІІІ перевищив 184 млрд дол. США, що є значним стрибком майже на 50 млрд дол. США порівняно з 2023 роком. Очікується, що це зростання продовжиться, коли ринок у 2030 році перевищить 826 млрд дол. США. Таке зростання стимулюватиметься розвитком технологій, збільшенням інвестицій та зростаючою потребою в автоматизації. Проте, поряд із позитивними перспективами, ринок ІІІ також стикається з викликами, такими як етичні питання, конфіденційність даних та потреба у регуляції, що вимагатимуть активної співпраці між урядами, бізнесом та суспільством для їх подолання.

У новому аналітичному дослідженні [6] співробітники МВФ аналізують можливий вплив ІІІ на глобальний ринок праці. Прогнозується, що робочі місця можуть бути замінені ІІІ. Результати дослідження засвідчують, що майже 40% зайнятого населення у світі зіштовхується з ризиками, пов'язаними з ІІІ. Раніше автоматизація та інформаційні технології в основному впливали на виконання рутинних завдань, але ІІІ відрізняється своєю здатністю впливати на висококваліфіковані професії. Таким чином, країни з розвинутою економікою зіштовхуються з більшими ризиками через впровадження ІІІ, але також мають більше можливостей використовувати його переваги, порівняно з країнами з перехідною економікою, і країнами, що розвиваються.

У країнах із розвинутою економікою ІІІ може вплинути приблизно на 60% робочих місць. У понад половині з цих робочих місць впровадження ІІІ позитивно вплине на підвищення продуктивності. В іншій половині випадків застосування ІІІ може замінити виконання ключових завдань, які наразі виконуються людьми, що може знизити попит на робочу силу, призвести до зниження заробітних плат і скорочення найму [6].

Глобальний індекс ІІІ за 2024 оцінює прогрес 138 країн у впровадженні відповідальних практик ІІІ на основі підходу, заснованого на дотриманні прав людини. Щодо України, то звіт надає конкретну інформацію про її стан та виклики в управлінні ІІІ, етичному розвитку ІІІ та дотриманні міжнародних стандартів ІІІ. Так, відповідно до звіту Україна займає 26 позицію з поміж 138 досліджуваних країн світу з оцінкою 38,13, тоді як найвищий щабель займають Нідерланди з оцінкою 86,16. Оцінка України за показником управління ІІІ становить 34,35 (до прикладу, цей показник в Нідерландах оцінюється значенням 78,74). Водночас оцінка України за показником етичного розвитку ІІІ становить 43,39, а за показником дотримання міжнародних стандартів ІІІ – 39,31 [7].



**Рис. 1.** Обсяг ринку ІІІ у всьому світі з 2020 по 2030 рік (у млрд дол. США)

Джерело: складено на основі [5]

Зміни, викликані впровадженням ІІІ, мають значний вплив на інтелектуальний бізнес, регіональну економіку, підприємництво і бізнес-культуру, а також на глобальну економіку в цілому. Інтелектуальний бізнес, що базується на використанні новітніх технологій і даних, отримує особливі переваги від інтеграції ІІІ. Це дозволяє підприємствам автоматизувати рутинні завдання, підвищувати ефективність і приймати більш обґрунтовані рішення на основі аналізу великих обсягів даних. Однак, разом з цими перевагами постає питання про те, як автоматизація вплине на зайнятість [8].

Регіональна економіка відчуває значний вплив від поширення ІІІ, який може як покращити продуктивність, так і призвести до нерівномірного розвитку. Регіони з доступом до висококваліфікованих кадрів та інфраструктури для підтримки новітніх технологій мають більше шансів скористатися перевагами ІІІ. Розвиток ІІІ може стимулювати створення нових робочих місць у технологічних кластерах, підвищуючи конкурентоспроможність регіонів. Однак це вимагає значних інвестицій у людський капітал і підтримку інноваційного підприємництва на місцевому рівні.

ІІІ також змінює підхід до підприємництва та бізнес-культури. З одного боку, нові технології створюють можливості для стартапів та інноваційних бізнесів, які можуть швидко адаптуватися до змін та розробляти нові рішення. З іншого боку, підприємства зіштовхуються з викликами, пов'язаними з необхідністю впровадження ІІІ в бізнес-процеси та адаптації до швидких технологічних змін. Бізнес-культура також трансформується під впливом ІІІ. Успішні компанії стають більш гнучкими, відкритими до експериментів і готовими інвестувати в розвиток своїх працівників [9; 10].

На глобальному рівні ІІІ впливає на структуру ринку праці, зокрема через глобалізацію і цифровізацію економіки. Міжнародні компанії можуть переносити виробничі процеси в країни з розвинутими технологіями, що створює нові робочі місця в одних регіонах і скорочує їх в інших. Крім того, ІІІ сприяє створенню нових форм зайнятості, таких як фріланс та віддалена робота, що стає особливо актуальним у контексті глобалізації та розвитку цифрових технологій. Це може призвести до збільшення конкуренції на глобальному ринку праці, що вимагатиме від працівників постійного вдосконалення навичок і адаптації до нових умов.

ІІІ вже має значний вплив на ринок праці, трансформуючи галузі та змінюючи спосіб роботи. Попри значні переваги, пов'язані з автоматизацією та оптимізацією процесів, впровадження ІІІ також супроводжується численними викликами, які потребують уваги з боку урядів, бізнесу та суспільства. Розглянемо основні виклики, з якими зіштовхується ІІІ на ринку праці, а також їхні можливі наслідки (табл. 1).

З огляду на зазначене, доцільно зауважити, що ІІІ надає значні можливості для трансформації ринку праці, проте ці можливості супроводжуються численними викликами. Замінення робочих місць, нерівність доходів, потреба в нових навичках, етичні питання, зміни в організаційній культурі та регуляторні бар'єри є основними проблемами, що потребують вирішення. Для того, щоб максимально використати потенціал ІІІ, необхідно розробляти комплексні стратегії, спрямовані на перепрофілювання працівників, забезпечення рівного доступу до освітніх ресурсів, створення етичних стандартів та адаптацію законодавства. Лише у такому випадку впровадження ІІІ зможе забезпечити збалансований та сталий розвиток ринку праці.

Як зазначено вище, впровадження ІІІ на ринку праці відкриває нові можливості для підвищення ефективності, продуктивності та створення нових професій. Дослідження цієї теми дозволяє виявити, як саме ІІІ трансформує сучасний ринок праці, сприяючи його адаптації до нових викликів та змін (табл. 2).

Одним із найбільш очевидних впливів ІІІ на ринок праці є автоматизація. ІІІ може замінити людей у виконанні рутинних, повторюваних і передбачуваних завдань, що вже відбувається у виробничих процесах, логістиці, фінансовому аналізі та навіть у сфері обслуговування клієнтів. Роботи та алгоритми, що базуються на ІІІ, можуть виконувати завдання швидше, точніше та без необхідності перерв, що значно підвищує ефективність бізнесів. Наприклад, системи машинного навчання здатні обробляти величезні обсяги даних і приймати рішення на їх основі, що скорочує потребу в людській праці у сферах, таких як бухгалтерський облік чи фінансове консультування.

ІІІ не лише замінює існуючі професії, але й трансформує їх, створюючи нові робочі ролі, які раніше не існували. Наприклад, розвиток технологій ІІІ породжує попит на спеціалістів з аналізу даних, розробників алгоритмів, експертів із захисту даних, фахівців із тестування та інтеграції систем ІІІ. Це сприяє появі нових галузей зайнятості, де потрібні спеціальні знання та навички для розробки, впровадження та управління технологіями ІІІ.

Таблиця 1

## Виклики ШІ на ринку праці

Замінення робочих місць	ШІ може замінювати людську працю у рутинних та механічних завданнях	Зниження зайнятості у певних галузях, зростання рівня безробіття	Підготовка кадрів до нових професій, розвиток програм перепідготовки
Нерівність доходів	Підвищення нерівності доходів через автоматизацію праці, яка замінює низькооплачувані робочі місця	Зростання соціальної нерівності та напруженості	Впровадження політики соціального захисту, підвищення мінімальних стандартів оплати праці
Потреба у нових навичках	Зростає попит на нові навички, зокрема в галузях, пов'язаних із технологіями та аналітикою	Дефіцит кваліфікованих працівників	Інвестиції в освіту, навчання протягом усього життя, сприяння STEM-освіті
Етичні питання та відповідальність	Розвиток ШІ піднімає питання етики, приватності та відповідальності за прийняті рішення	Непевненість у правових та етичних нормах використання ШІ	Розробка етичних стандартів, регуляцій та прозорих алгоритмів
Зміни в організаційній культурі	Потреба адаптації бізнес-процесів та управлінських практик до роботи з ШІ	Складнощі в інтеграції нових технологій, опір змінам	Розвиток гнучкості в організаційних структурах, навчання персоналу роботи з ШІ
Регуляторні бар'єри	Обмеження законодавства, що регулює впровадження та використання ШІ	Сповільнення темпів інновацій, збільшення витрат на дотримання регуляцій	Співпраця з регуляторами

Джерело: удосконалено на основі [11]

Таблиця 2

## Можливості ШІ на ринку праці

Можливість	Опис	Позитивний вплив	Приклади застосування
Автоматизація рутинних завдань	ШІ здатний виконувати повторювані та рутинні завдання, що знижує навантаження на працівників	Підвищення продуктивності та ефективності роботи	Автоматизоване оброблення даних, клієнтська підтримка через чат-боти
Аналіз великих даних	ШІ може аналізувати великі обсяги даних та надавати інсайти для прийняття рішень	Прийняття обґрунтованих рішень на основі даних	Маркетинговий аналіз, прогнозування ринкових тенденцій
Персоналізація послуг	Використання ШІ для налаштування продуктів і послуг під потреби клієнтів	Покращення досвіду користувачів, підвищення лояльності клієнтів	Рекомендаційні системи в e-commerce, персоналізація реклами
Оптимізація бізнес-процесів	ШІ допомагає оптимізувати логістику, управління запасами та інші бізнес-процеси	Зниження витрат, підвищення ефективності операцій	Оптимізація маршрутизації в логістиці, управління ланцюгами постачання
Підтримка у прийнятті рішень	ШІ може надавати рекомендації на основі аналізу даних і трендів	Зменшення ризиків, підвищення точності прийняття рішень	Фінансовий консалтинг, управління інвестиціями, кадровий менеджмент
Розвиток нових професій	Створення нових робочих місць, пов'язаних з розробкою, впровадженням та обслуговуванням ШІ	Зростання зайнятості у високотехнологічних секторах	Розробники алгоритмів ШІ, аналітики даних, спеціалісти з кібербезпеки
Навчання та розвиток персоналу	Використання ШІ для персоналізації навчання та підвищення кваліфікації працівників	Підвищення кваліфікації, адаптація працівників до змін на ринку	Платформи онлайн-навчання з адаптивними програмами, тренажери на базі ШІ

Джерело: удосконалено на основі [11]



Зміна професійного ландшафту вимагає від працівників гнучкості та готовності до постійного навчання. Професії, що раніше сприймалися як стабільні, можуть стати менш затребуваними, тоді як нові, високотехнологічні ролі будуть вимагати специфічних навичок, таких як програмування, розуміння алгоритмів ШІ та аналітичне мислення. Тому освіта та безперервний професійний розвиток стають критичними для збереження конкурентоспроможності працівників на ринку.

Інтеграція ШІ змінює не лише структуру зайнятості, але й характер роботи. Впровадження розумних систем у робочі процеси дозволяє працівникам зосередитись на більш стратегічних, творчих і управлінських завданнях, залишаючи рутинні процеси автоматизованим системам. Це сприяє підвищенню загальної продуктивності праці та ефективності бізнесу. Підвищення продуктивності також відкриває можливості для скорочення робочого часу, перерозподілу завдань і поліпшення балансу між роботою та особистим життям. Однак, такий розвиток вимагає від компаній перегляду традиційних моделей управління працівниками та адаптації до нових форм організації праці.

ШІ також може поглибити соціально-економічну нерівність. Переваги автоматизації та нових технологій часто мають великі корпорації, тоді як менш кваліфіковані працівники можуть залишитися поза межами технологічного прогресу. Це призводить до нерівномірного розподілу доходів та можливостей, що може викликати соціальну напруженість та економічну нестабільність.

Отже, варто зауважити, що ШІ надає широкі можливості для ринку праці, включаючи підвищення продуктивності, розвиток нових професій та оптимізацію бізнес-процесів. Водночас він вимагає адаптації працівників до нових умов та постійного розвитку навичок, що стає важливим завданням для сучасної системи освіти та бізнесу. Впровадження ШІ, якщо здійснюється відповідально та з урахуванням етичних норм, може стати потужним рушієм прогресу на ринку праці, забезпечуючи нові можливості для працівників та підприємств.

**Висновки.** Отже, впровадження ШІ має значний вплив на ринок праці, змінюючи структуру зайнятості, вимоги до кваліфікації працівників і характер робочих місць. ШІ створює нові можливості для підвищення продуктивності, появи нових професій і покращення якості роботи, особливо в галузях, де автоматизація рутинних завдань підвищує ефективність. Однак разом із перевагами існують і серйозні виклики. ШІ може призвести до скорочення робочих місць у секторах, де його використання замінює людську працю, особливо в висококваліфікованих професіях. Це створює ризики збільшення соціальної нерівності та необхідність адаптації працівників до нових умов, включаючи перекваліфікацію та розвиток цифрових навичок. Для максимізації позитивного впливу ШІ на ринок праці необхідно розробити відповідну державну політику, яка підтримуватиме адаптацію робочої сили до нових вимог, а також інвестувати в освіту та розвиток людського капіталу й створювати правові та етичні рамки для регулювання використання ШІ. Таким чином, успішна інтеграція ШІ у ринок праці може сприяти економічному зростанню, поліпшенню умов праці та підвищенню якості життя, за умови своєчасного вирішення пов'язаних з цим ризиків.

#### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:**

1. Піжук О.І. Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 3(89). С. 41–46.
2. Скрипник С., Шпагакова О. Штучний інтелект як рушій розвитку цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 9(09). С. 10–13.
3. Бутинська Р.Я. Штучний інтелект у сфері праці: проблеми та перспективи правового регулювання. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 301–308.
4. Сікорський Ю. Вплив штучного інтелекту на зайнятість на мікро-та макро-рівні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 7(25). С. 97–107.
5. Statista. Artificial intelligence (AI) market size worldwide from 2020 to 2030. 2024. URL: <https://www.statista.com/forecasts/1474143/global-ai-market-size> (дата звернення: 25.08.2024).
6. The Global Index on Responsible AI. URL: <https://www.global-index.ai/> (дата звернення: 25.08.2024).
7. Cazzaniga M., Jaumotte Ms. F., Li L., Mr. Melina G., Panton A.J, Pizzinelli C., Rockall E.J., Mendes Tavares Ms M. Gen-AI: Artificial Intelligence and the Future of Work. IMF Staff Discussion Notes 2024/001, International Monetary Fund, 2024. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/Staff-Discussion-Notes/Issues/2024/01/14/Gen-AI-Artificial-Intelligence-and-the-Future-of-Work-542379?cid=pr-com-SDNEA2024001> (дата звернення: 25.08.2024).
8. Філяр С.В., Глембицький О.В. Вплив штучного інтелекту на розвиток інтелектуального капіталу у сучасних підприємствах. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: Матеріали XLI-ої Міжнародної науково-практичної конференції (07 лютого 2024 року, м. Анкара (Туреччина)). 2024. С. 325–329.
9. Махова Г.В., Вострякова В.Ю. Штучний інтелект в підприємстві: можливості та перспективи використання. *Економіка та підприємництво*. 2022. Вип. 49. С. 75–89.

10. Пойта І.О., Мосійчук І.В., Калініченко О.О. Український бізнес на шляху до модернізації: гібридний формат роботи, штучний інтелект та ментальне здоров'я співробітників. *Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology*: II International scientific and practical conference. 2023. С. 206–210.

11. Гончаренко К. Штучний інтелект і ринок праці: основні виклики та можливості. URL: <https://budni.robota.ua/career/shtuchniy-intelekt-ta-rinok-pratsi-osnovni-vikliki-ta-mozhливosti> (дата звернення: 25.08.2024).

#### **REFERENCES:**

1. Pizhuk O. I. (2019) Shtuchnyi intelekt yak odyin iz kliuchovykh draiveriv tsyfrovoy transformatsii ekonomiky [Artificial intelligence as one of the key drivers of digital transformation of the economy]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, no. 3(89), pp. 41–46. (in Ukrainian)

2. Skrypnyk S., Shpatakova O. (2023) Shtuchnyi intelekt yak rushii rozvytku tsyfrovoy ekonomiky [Artificial intelligence as a driver of the digital economy]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, no. 9(09), pp. 10–13. (in Ukrainian)

3. Butynska R. Ia. (2024) Shtuchnyi intelekt u sferi pratsi: problemy ta perspektyvy pravovoho rehulivannia [Artificial intelligence in the field of labor: problems and prospects of legal regulation]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo*, no. 2, pp. 301–308. (in Ukrainian)

4. Sikorskyi Yu. (2024) Vplyv shtuchnoho intelektu na zainiatist na mikro-ta makro-rivni [The impact of artificial intelligence on employment at the micro and macro levels]. *Aktualni pytannia u suchasni nauksi*, no. 7(25), pp. 97–107. (in Ukrainian)

5. Statista (2024) Artificial intelligence (AI) market size worldwide from 2020 to 2030. Available at: <https://www.statista.com/forecasts/1474143/global-ai-market-size> (accessed August 25, 2024).

6. The Global Index on Responsible AI. Available at: <https://www.global-index.ai/> (accessed August 25, 2024).

7. Cazzaniga M., Jaumotte Ms. F., Li L., Mr. Melina G., Panton A. J., Pizzinelli C., Rockall E. J., Mendes Tavares Ms M. (2024) Gen-AI: Artificial Intelligence and the Future of Work. IMF Staff Discussion Notes 2024/001, International Monetary Fund. Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/Staff-Discussion-Notes/Issues/2024/01/14/Gen-AI-Artificial-Intelligence-and-the-Future-of-Work-542379?cid=pr-com-SDNEA2024001> (accessed August 25, 2024).

8. Fimiar S. V., Hlemytskyi O. V. (February 7, 2024) Vplyv shtuchnoho intelektu na rozvytok intelektualnogo kapitalu u suchasnykh pidpriemstvakh [The impact of artificial intelligence on the development of intellectual capital in modern enterprises]. *Suchasni aspekty modernizatsii nauky: stan, problemy, tendentsii rozvytku*: Materialy XLI-oi Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii. Ankara (Turechchyna). P. 325–329. (in Ukrainian)

9. Makhova H. V., Vostriakova V. Iu. (2022) Shtuchnyi intelekt v pidpriemnytstvi: mozhlyvosti ta perspektyvy vykorystannia [Artificial intelligence in entrepreneurship: opportunities and prospects for use]. *Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, no. 49, pp. 75–89. (in Ukrainian)

10. Poita I. O., Mosiichuk I. V., Kalinichenko O. O. (2023) Ukrainyskyi biznes na shliakhu do modernizatsii: hibrydnyi format roboty, shtuchnyi intelekt ta mentalne zdorovia spivrobotnykiv [Ukrainian business on the way to modernization: hybrid work format, artificial intelligence and mental health of employees]. *Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology*: II International scientific and practical conference. P. 206–210. (in Ukrainian)

11. Honcharenko K. Shtuchnyi intelekt i rynek pratsi: osnovni vyklyky ta mozhlyvosti [Artificial intelligence and the labor market: the main challenges and opportunities]. Available at: <https://budni.robota.ua/career/shtuchniy-intelekt-ta-rinok-pratsi-osnovni-vikliki-ta-mozhливosti> (accessed August 25, 2024).

УДК 331.5

JEL L860, J400

**Костик Євген Петрович**, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі. **Цимбал Костянтин Олександрович**, аспірант кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі. **Вплив штучного інтелекту на ринок праці.**

Розвиток штучного інтелекту значно впливає на сучасний ринок праці, трансформуючи як окремі галузі, так і економіку в цілому. Стаття присвячена аналізу впливу штучного інтелекту на ринок праці України, враховуючи глобальні тенденції та локальні особливості. Для аналізу залучені дані з міжнародних джерел, включаючи звіти Statista та Міжнародного валютного фонду. Аналіз показує, що ринок штучного інтелекту стрімко зростає, що стимулюється впровадженням технологій у різні сектори. В Україні штучний інтелект створює нові можливості, але й приносить виклики, такі як заміна робочих місць та потреба у нових навичках. У висновках зазначено, що штучний інтелект має значний потенціал для підвищення продуктивності та створення нових робочих місць у високотехнологічних секторах, проте також несе ризики скорочення зайнятості у традиційних галузях. Для максимального використання можливостей штучного інтелекту необхідні комплексні стратегії, спрямовані на підготовку працівників, розвиток нових навичок та створення етичних стандартів використання штучного інтелекту. Такий підхід сприятиме збалансованому та сталому розвитку ринку праці України в умовах цифрової трансформації.

**Ключові слова:** штучний інтелект, ринок праці, автоматизація, цифрова трансформація, інтелектуальний бізнес, регіональна економіка, підприємництво, бізнес-культура, глобальна економіка.

UDC 331.5

JEL L860, J400

**Yevhenii Kostyk**, Ph.D. in History, Docent, Associate Professor at the Chair of Economics, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav. **Kostiantyn Tsymbal**, Postgraduate Student, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav. **The impact of artificial intelligence on the labor market.**

The development of artificial intelligence is having a significant impact on the modern labor market, transforming both individual industries and the economy as a whole. In Ukraine, this influence is especially important due to economic challenges and the need to quickly adapt to new conditions in the global market. The article analyzes the impact of artificial intelligence on the Ukrainian labor market, taking into account global trends and local peculiarities. The article uses methods of comparative analysis, statistical analysis and expert evaluation. Data from international sources, including Statista and International Monetary Fund reports, are used for the analysis. The analysis shows that the artificial intelligence market is growing rapidly, driven by the introduction of technologies in various sectors. The global artificial intelligence market is projected to exceed USD 826 billion in 2030, which will have a significant impact on the labor market. In Ukraine, artificial intelligence creates new opportunities, but also brings challenges, such as job replacement and the need for new skills. The Global Artificial Intelligence Index for 2024 reflects a fairly high position of Ukraine (26th out of 138), which indicates the need to improve artificial intelligence governance, its ethical development, and compliance with international standards. The results presented in this article can be used to develop strategies for adapting Ukraine's labor market to new realities, including training for new professions, investment in education, and support for innovative entrepreneurship. The conclusions state that artificial intelligence has significant potential to increase productivity and create new jobs in high-tech sectors, but also carries the risk of reducing employment in traditional industries. To maximize the potential of artificial intelligence, comprehensive strategies are needed to train employees, develop new skills, and create ethical standards for the use of artificial intelligence. This approach will contribute to the balanced and sustainable development of Ukraine's labor market in the context of digital transformation.

**Keywords:** artificial intelligence, labor market, automation, digital transformation, smart business, regional economy, entrepreneurship, business culture, global economy.